

INFORMARE

Informare cu privire la

Participarea delegației Senatului României la cel de-al 29-lea Forum parlamentar pentru intelligence și securitate 22 - 23 mai 2025, Madrid, Regatul Spaniei

În perioada 22-23 mai a.c., a avut loc, la Madrid, *Forumul parlamentar pentru intelligence și securitate*, organizat de reprezentanți ai Congresului S.U.A. împreună cu Parlamentul Regatului Spaniei.

Lucrările Forumului au fost găzduite de Senatul Spaniei și prezidate de E.S. dl. Pedro Rollan Ojeda, președintele Senatului spaniol și Congressmanul Republican, Robert Pittenger, Președintele Forumului.

Evenimentul a reunit parlamentari, experți internaționali și reprezentanți ai instituțiilor de securitate din întreaga lume, fiind dedicat provocărilor globale de securitate, tehnologie, economice și de geopolitică.

România a fost reprezentată la eveniment de o delegație a Senatului condusă de dl **Senator Titus Corlățean, Președinte al Comisiei de Politică Externă**, din care au mai făcut parte dl **Senator Cristian Augustin Niculescu-Țâgârlaș, Președintele Comisiei pentru Cultură și media**, respectiv domnul **Senator Eugen Remus Negoii**. Au însoțit dna Izabela Lambrache, consilier parlamentar, și din partea Ambasadei României la Madrid, pe diferitele segmente ale forumului: Raluca Mihăilă, Însărcinat cu afaceri a.i., Florin Vlad, ministru consilier și Mădălina Vlangăr, atașat pentru afaceri interne.

Cu acest prilej, **senatorul Titus Corlățean** a avut intervenții substanțiale în cadrul a două sesiuni tematice de actualitate intitulate "*Artificial intelligence affecting global security*", respectiv „*Is President Putin to be believed?*”.

Prezentarea principalelor intervenții și dezbateri din cadrul panelurilor Forumului.

Intervenția Președintelui Senatului Spaniei, Pedro Rollán Ojeda: Spania joacă un rol cheie în securitatea globală, pentru diferite motive: trecutul comun și conexiunile cu diferite regiuni ale lumii, precum și apartenența actuală la UE și NATO, cu o poziție de prim-plan în materie de securitate și intelligence. Spania a suferit consecințele terorismului formațiunii criminale ETA, pentru o perioadă îndelungată. Rollan a amintit consecințele atentatului de influență islamistă din 11 martie 2004, unul din cele mai grave din Europa. Acestea au determinat un nivel de pregătire și exigență maximă în rândul forțelor de securitate naționale, care le situează

într-o poziție de referință la nivel mondial. Spania are concomitent un profil de prim rang în materie de securitate cibernetică. În februarie 2022, invazia Federației Ruse împotriva Ucrainei a obligat o amplă reformă a mediului instituțional de securitate și informații: acest război are loc la porțile UE, amenințând democrația, libertățile și statul de drept. Rusia nu a respectat suveranitatea națională și nici frontierele unei țări europene. Acest război se poartă și prin atacuri cibernetice, cu drone, la adresa infrastructurilor critice sau alte mijloace mai puțin clasice, în care tehnologia joacă un rol din ce în ce mai important. Conflictele localizate în diferite părți ale lumii declanșează și fenomene migratorii, de care profită crima organizată, folosindu-se de slăbiciunile instituționale din anumite țări. Este de asemenea necesar să acordăm maximă atenție acțiunilor FIMI, în condițiile în care ingerințele unor state terțe în procesele electorale care se desfășoară în prezent au un obiectiv clar: slăbirea democrațiilor, destabilizarea societăților occidentale și divizarea internă a unor organizații puternice precum Uniunea Europeană. Dezinformarea și informațiile false au ca rol crearea de opinii tendențioase, pentru a servi interesele unor actori terți. În plus trebuie să facem față unor inițiative hibride, inclusiv de terorism cibernetic, atacuri în zone *gri* și amenințări non-convenționale. Este crucială creșterea cooperării internaționale, pentru că amenințările sunt transnaționale, într-o lume din ce în ce mai conectată.

➤ **Inteligența artificială și efectele asupra securității globale.**

S-a atras atenția asupra riscului dezinformării, care se va amplifica proporțional cu evoluția AI, având scopul de a genera instabilitate socială, instituțională. Au fost semnalate modalitățile de operare și importanța unor reglementări adecvate. În cadrul dezbaterilor în plen, **Senatorul Titus Corlățean a subliniat importanța efortului de reglementare la nivel european a utilizării responsabile a inteligenței artificiale, prin intermediul Convenției-cadru privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept, adoptată în 2024 de Consiliul European, precum și importanța unei integrări a lecțiilor învățate din încercările de utilizare malignă a tehnologiei pentru influențarea proceselor electorale.**

➤ **Impactul geopolitic al criptomonedelor și monedelor digitale.**

Parlamentari și experți guvernamentali sau din mediul privat au semnalat utilizarea în creștere de către actori de crimă organizată dar și de către state precum Federația Rusă, Iran, Coreea de Nord a anonimității și vidului de reglementare oferite de criptomonede, pentru mobilizarea de resurse financiare importante în sprijinul propriilor interese ilicite, fără a se mai supune restricțiilor sistemelor bancare.

➤ **Tehnologiile 5G, calculul cuantic și neurotehnologia. Securitatea cibernetică.**

Mikel Diez Parra- expert IBM- a semnalat implicațiile pe care le va avea calculul cuantic asupra criptografiei și rolului pe care aceasta îl joacă în economie și securitate: securizarea tranzacțiilor sau a comunicațiilor este direct influențată pozitiv dar și la nivel de amenințare de creșterea exponențială a puterii de calcul. A atras atenția asupra relației directe între controlul spațiului informatic și controlul narativului public.

Senatorul francez Olivier Cadic s-a referit la pericolul reprezentat de acțiunile maligne ale Federației Ruse și Chinei, amintind că a reprezentat o țintă directă a grupării APT 31. S-a referit printre altele la manipularea **mesajelor transmise prin rețeaua Tik Tok, în contextul alegerilor prezidențiale din România, așa cum a constatat în mod direct autoritatea înființată în Franța (VIGINUM).**

➤ Influența Chinei în America.

Mariano Federici, director general K2, a expus pe larg utilizarea de către China a *capcanei datoriilor*: finanțarea, aparent fără condiționare, a unor proiecte de infrastructură, pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale regiunii și capacitatea de a atrage în acest fel elitele locale, fără criterii de transparență și responsabilizare democratică.

➤ Amenințări transnaționale și insecuritatea frontierelor

S-au dezbătut aspecte legate de criminalitatea organizată, dezinformare, ca fenomen emergent și impactul axei Havana-Moscova în America Latină, din perspectiva dezinformării.

Începând cu luna februarie 2025, SUA au adoptat noi măsuri prin care mai multe carteluri și organizații criminale transnaționale sunt desemnate oficial ca Organizații Teroriste Străine (FTO) și Teroriști Globali Special Desemnați (SDGT), depășind astfel clasificarea anterioară ca simple grupuri de crimă organizată. Guvernul SUA a stabilit că activitățile acestor carteluri – inclusiv violență în masă, răpiri și trafic de droguri – reprezintă o amenințare la adresa securității naționale, depășind sfera crimei organizate tradiționale, ceea ce justifică tratarea lor ca entități teroriste. Pentru documentarea acestor organizații este acum, mai mult ca oricând, necesar schimbul de informații între instituții, întrucât lipsa unei informări și coordonări eficiente favorizează fenomenul criminalității organizate.

Un actor de dezinformare în America Latină este reprezentat de Cuba, țară dependentă tot mai mult față de Rusia, în special pentru sprijin energetic și financiar. Intensificarea relațiilor Cuba-Rusia, caracterizate nu doar prin dependență economică, ci și aliniere politică, pune sub semnul întrebării eficacitatea și perspectivele viitoare ale tratatului Cuba-UE, limitând potențialul profunzimea cooperării și dialogului dintre Havana și Bruxelles. UE ar trebui să intensifice presiunea diplomatică, mergând chiar până la anularea Acordului de Dialog Politic și Cooperare (PDCA) dintre UE și Cuba, deoarece *“dacă susții astăzi Cuba, înseamnă că-l susții pe Putin”*.

➤ Să-l credem pe Putin?

Liam Fox, fost ministru britanic al Apărării, a reiterat în cadrul Forumului opinia sa constant critică și categorică față de Vladimir Putin. Îl descrie drept *„un mincinos și un criminal”*, argumentând că este imposibil ca Occidentul să ajungă la vreun acord semnificativ cu acesta. Fox îi critică de asemenea pe liderii occidentali pentru naivitatea lor în relațiile cu Putin, avertizând că acesta își încalcă promisiunile și abandonează acordurile ori de câte ori îi convine. Remarcă *„frustrarea”*, președintelui american după încercările de dialog onest. Fox îl vede pe Putin ca pe un autocrat periculos, de neîncredere, a cărui viziune asupra lumii este fundamental incompatibilă cu cea a Occidentului democratic. Fiind întrebat de un MP african dacă nu există și o altă soluție în afara războiului, Fox a răspuns categoric că *“Occidentul nu hrănește un război, ci apără o țară democratică, liberă să-și aleagă parcursul”*. A numit invazia Rusiei din Ucraina drept o acțiune *“colonialistă”* a Rusiei, justificată de faptul că unele teritorii i-au aparținut în trecut și și-a arătat uimirea că *“tocmai țările africane au o astfel de abordare”*. De asemenea, a ținut să sublinieze că **interesul Rusiei se extinde și asupra Republicii Moldova și României. În cadrul dezbaterilor din plen, senatorul Titus Corlățean a reafirmat poziția consecventă a României privind condamnarea fermă a agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, precum și necesitatea tragerii la răspundere a**

oficialilor ruși implicați în crimele de agresiune și încălcările flagrante ale dreptului internațional.

➤ **Securitatea energetică și mineralele critice**

Diana Furchtgott-Roth, directoarea Centrului pentru Energie, Climă și Mediu de la Heritage Foundation, consideră că politica energetică a SUA ar trebui să se concentreze pe producția internă de combustibili fosili și energie nucleară, pe accelerarea aprobărilor pentru exploatarea mineralelor critice și pe minimizarea dependenței de China pentru tehnologiile verzi. Vede politicile actuale de tranziție verde ca pe o amenințare atât la adresa securității energetice, cât și la cea națională a Americii.

J.C. Boggs, partener la King & Spalding și expert în politici publice, subliniază importanța securității energetice și a mineralelor critice, mai ales în contextul războiului din Ucraina. Boggs consideră că securitatea energetică este esențială pentru stabilitatea și reziliența țărilor aflate sub presiune geopolitică, precum Ucraina și avertizează asupra riscului dependenței de lanțuri globale dominate de actori precum China sau Rusia pentru minerale esențiale tranziției energetice și tehnologice (cupru, nichel, cobalt). **A menționat istoricul minier din Balcani, în special al României, în exploatarea mineralelor critice.** Boggs a precizat că MIT a investit în cercetarea și dezvoltarea noilor tehnologii de exploatare, mai prietenoase cu mediul, iar aceste tehnologii reprezintă ajutorul pe care SUA doresc să-l ofere statelor pentru exploatarea mineralelor rare. Este necesară cooperarea pentru exploatare și producție, precum și pentru asigurarea unor lanțuri de aprovizionare de încredere.

François Baird, de la think-tank-ul Energy Policy Research Foundation (EPRINC), a recunoscut intensificarea competiției globale pentru mineralele strategice, SUA, China și Europa încercând să-și asigure accesul la aceste resurse pentru tranziția energetică și dezvoltarea tehnologică, cu accent pe continentul african. Are o perspectivă critică față de politicile care pot submina securitatea aprovizionării sau pot crește costurile fără alternative realiste și consideră că politicile stricte de emisii ale UE cresc cererea pentru minerale critice, expunând potențial Europa la noi dependențe și vulnerabilități geopolitice. UE trebuie să aibă o abordare mai laxă în privința politicilor de emisii. Reprezentanți ai parlamentelor din Egipt și Algeria au fost de acord cu această abordare, subliniind că politicile restrictive ale UE sunt o piedică în calea dezvoltării energetice a statelor sursă și *“favorizează inamicul”*. Astfel, în fața reticenței UE față de folosirea energiei nucleare, Rusia a început în 2022 construcția centralei de la El-Dabaa, primul proiect nuclear de acest tip din istoria Egiptului. Reprezentantul Norvegiei a intervenit spunând că voința politică este vitală, de aceea trebuie votate partidele care susțin exploatarea.

➤ **Europa în fața provocărilor AI**

S-a menționat rolul activ pe care sectorul public trebuie să-l aibă în stimularea digitalizării proceselor din administrație, sănătate și educație.

Isabel González Hervás, de la compania multinațională EY (Ernst & Young), consideră că adoptarea tehnologiilor emergente, inclusiv AI, este esențială pentru competitivitatea, specializarea și creșterea capacității sectorului public și de apărare. Consideră că normele europene în domeniul AI sunt restrictive și în consecință evoluția AI în Europa a avut de suferit. Deși există un Plan de acțiune al UE privind inteligența artificială (EU AI Action Plan), nu sunt prevăzute fonduri pentru start-up-uri, iar resursa umană nu este pregătită la standarde

superioare de competitivitate. Europa trebuie să decidă dacă își asumă un rol pasiv sau de actor activ în peisajul global al AI. UE are avantajul de a fi considerat un partener de încredere datorită valorilor democratice și etice pe care le promovează, dar supra normarea domeniului este un impediment în dezvoltare. Sunt necesare investiții, mobilizarea sectorului privat, pregătirea resursei umane la nivel competitiv, interoperabilitatea și cooperarea.

Intervenția de la distanță a congresmenului Darrell Issa a fost un îndemn pentru UE de a fi mai permisivă în privința utilizării AI, *care nu este o amenințare, ci un instrument pentru a avea o viață mai bună*. A menționat avansul Chinei în domeniu, precizând că această țară va continua să folosească AI în avantajul său și va lăsa Europa în urmă. A îndemnat audiența să considere AI definitorie pentru secolul XXIV.

➤ **Space Force.**

Intervenția lui Oleg Dunda- parlamentar din Ucraina - s-a concentrat pe importanța accesului la serviciile Starlink, recunoscând că tocmai acest instrument de ultimă generație i-a oferit țării sale un avantaj în apărarea în fața agresiunii Rusiei. Extinderea rețelei de echipamente orbitale a Starlink face practic din Elon Musk *"omul care controlează spațiul"* în acest moment. Alianțele se vor configura în funcție de controlul pe care țările îl au asupra rețelelor de sateliți.

➤ **Traficul de persoane și rolul său în finanțarea terorismului.**

Deși nu totdeauna banii proveniți din exploatarea persoanelor sunt folosiți pentru finanțarea terorismului, o atenție sporită trebuie acordată în această direcție. Cristian Băcanu, fost deputat în Parlamentul României, a menționat, ca exemplu de bune practici, înființarea Comisiei Speciale a Camerei Deputaților și Senatului pentru combaterea traficului de persoane, ca expresie a asumării la nivel politic a luptei împotriva acestei manifestări a criminalității organizate, îndemnând parlamentarii din țările participante să procedeze în mod similar.

Data fiind asistența numeroasă și de nivel prezentă la eveniment, **Senatorul Titus Corlățean a avut în marjă o serie de întrevederi** cu reprezentanți ai Congresului SUA, parlamentari din state membre UE sau experți din think tank-urile specializate. Menționăm principalele idei rezultate din discuțiile cu:

Robert Pittenger- congresmen SUA și președintele Forumului: importanța relației transatlantice și a parteneriatului strategic între România și SUA;

Liam Fox, fost ministru britanic al Apărării: evaluarea parteneriatului strategic româno-britanic și provocărilor de securitate din regiunea Mării Negre, generate de Federația Rusă;

Diana Furchtgott- Roth, directoarea Centrului pentru Energie, Climă și mediu din cadrul Heritage Foundation: semnalarea importanței României în ecuația energetică și de securitate globală;

Lilita Infante - fost "Special agent" în Departamentul de Justiție al SUA, coordonator al unei structuri de combaterea a fenomenelor criminale legate de ctyptomonedes si monede digitale, inclusiv în activitatea traficantilor de droguri (DEA). Reputație consistentă în sistemul instituțional american pentru rezultatele obținute în combaterea rețelelor criminale din Statele Unite și pentru sumele prejudiciu recuperate. În prezent, și-a încheiat activitatea în Department of Justice și este CEO într-o companie americană în domeniu.

A confirmat disponibilitatea de a răspunde unei invitații pe care intenționez să i-o adresez, pentru o vizită profesională în România. Vom avea nevoie de asistență profesionistă în materie de organizare instituțională, norme juridice aduse la zi, care să reglementeze domeniul combaterii riscurilor care decurg din utilizarea abuzivă a cryptomonedelor (inclusiv în ceea ce ea menționa a fi dark web) și respectiv acțiunea operativă și cooperarea cu parteneri internaționali.

Mariano Federici – Senior Managing Director, K2 Integrity, fost președinte al FIU-Argentina și președintele Grupului Egmont: combaterea spălării banilor, terorism;

Olivier Cadic- Senator al Franței: apreciere pentru semnalarea importanței securității cibernetice și a tentativelor de influență externă malignă, cu precădere prin tentativele de dezinformare și importanța creșterii rezilienței societale pentru apărarea proceselor democratice.

Recomandări

Alături de mesajele consensuale asupra importanței securității pentru garantarea bunăstării și libertății în societate, Forumul a pus în evidență și o serie de nuanțări de viziune între reprezentanții SUA- cu precădere de orientare conservatoare- preocupați preponderent de ascensiunea globală a Chinei, și parlamentarii și oficialii de rang înalt din Europa, inclusiv senatorii României, care au atras atenția asupra acțiunilor hibride ale Federației Ruse, în contextul agresiunii militare la adresa Ucrainei, și impactului lor la adresa siguranței la nivel regional și internațional.

**Senator Titus Corlățean,
Președintele Comisiei pentru politică externă**

Întocmit: Izabela Lambrache, consilier Comisia pentru politică externă